

CENTAR ZA EVROPSKE POLITIKE – CEP

Godišnji izveštaj za 2016. godinu

- Autor: CEP
- Datum: 20.04.2017.

Uvod

CEP je zabeležio uspešnu 2016. godinu. U 2016. CEP je nastavio da se razvija i da raste, u pogledu broja zaposlenih, broja publikacija, broja i veličine osmišljenih i sprovedenih projekata. Na kraju 2016. naš tim se sastojao od 23 zaposlena – menadžeri, istraživači, projektni asistenti i osoblje za komunikacije. Sprovedeno je ili započeto 20 projekata.

Uticaj CEP-a na kreiranje javnih politika u Srbiji je takođe porastao u poslednjih godinu dana. Naši stručnjaci su učestvovali u radu međuministraske radne grupe Vlade za praćenje sprovođenja reforme javne uprave u Srbiji. Naše publikacije su široko distribuirane, o našim preporukama se diskutuje. Think Tank pregled (Think Tank Review) Saveta Evropske unije objavio je četiri CEP pogleda i na taj način ih promovisao široj javnosti na nivou EU. Stručnjaci CEP-a su bili pozvani da doprinesu svojim iskustvom na različitim konferencijama, radionicama, dok su događajima u organizaciji CEP-a prisustvovali mnogi visoki funkcioneri Vlade, kreatori politika, predstavnici diplomatskog kora i drugi relevantni akteri.

Prisustvo CEP-a u medijima je takođe poraslo u protekloj godini, a naši članovi su pozivani da komentarišu različita politička pitanja na nacionalnim TV stanicama (kao što su: N1, RTS, B92, ...) kao i na radio stanicama. Saradnja je nastavljena sa novinskom agencijom "BETA", koja je redovno pratila sve naše događaje i objavljivala naša saopštenja.

Naša partnerstva su nastavila da se razvijaju i rastu i u 2016. godini. Tri nove organizacije (iz Albanije, Bosne i Hercegovine i Kosova) su se pridružile Think for Europe Network (TEN), mreži think tank organizacija i istraživačkih centara u Jugoistočnoj Evropi, tako da TEN sada pokriva sve zemlje Zapadnog Balkana.

Nova regionalna platforma za praćenje sprovođenja reforme javne uprave u zemljama Zapadnog Balkana (WeBER platforma) osnovana je u novembru 2016. Platforma ima 22 članice – organizacije civilnog društva iz svih zemalja Zapadnog Balkana. Naša saradnja sa evropskim think tank organizacijama je takođe ojačana u 2016. godini, a uspostavili smo i nove odnose sa Centralnoevropskim think tank organizacijama.

U 2016. CEP je uspostavio blisku saradnju sa SIGMA, zajedničkom inicijativom Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj – OECD i Evropske unije. Osim saradnje u okviru WeBER projekta, SIGMA je prepoznala i angažovala CEP kao lokalnog partnera za Srbiju sa stručnošću visokog kvaliteta u oblasti reforme javne uprave (RJU).

Ovaj izveštaj rezimira najznačajnije rezultate postignute u četiri programske oblasti CEP-a tokom 2016. godine..

Programska oblast 1 „Dobra vladavina“

Programska oblast Dobra vladavina je najveća i najrazvijenija programska oblast CEP-a do danas. Tokom 2016. godine je dalje razvijana i nadograđena novim projektnim inicijativama, sa idejom da se nadogradi na postojećim dostignućima i da iznese nov, osvežen pristup temama od interesa. Na osnovu toga, vidljivost i prepoznatost rada CEP-a u ovoj programskoj oblasti nastavlja da raste, posebno kada se radi o temama vezanim za reformu javne uprave (RJU) koje su bile glavni fokus rada u 2016. – uključivanje civilnog društva u praćenje RJU, horizontalno kreiranje politika, upravljanje kadrovima i javna služba, sa istaknutijim fokusom na pružanju usluga i upravljanju javnim finansijama.

U pogledu ostvarenih rezultata za 2016. u programskoj oblasti Dobra vladavina ističemo: 1) ključne projekte čije je sprovođenje značajno napredovalo u godini za koju izveštavamo – WeBER i USAID Partnerstvo za dobro upravljanje; 2) saradnju sa SIGMA¹-om (zajednička inicijativa Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj – OECD i EU); 3) implementaciju pomoći Ujedinjenog Kraljevstva (UK) Srbiji kroz Fond za dobru upravu (Good Governance Fund – GGF); 4) ostale publikacije i zagovaračke inicijative.

WeBER

Projekat unapređenja kapaciteta civilnog društva Zapadnog Balkana za praćenje reforme javne uprave – WeBER, čije sprovođenje finansira EU i sufinansira Kraljevina Holandija jeste trogodišnji, regionalni projekat koji predstavlja kamen temeljac programske oblasti Dobra vladavina, čije je sprovođenje započelo u decembru 2015.. CEP je vodeća organizacija (projektni koordinator) od šest regionalnih partnera TEN mreže koje sprovode WeBER. Podrška i vidljivost projekta na nivou EU obezbeđena je partnerstvom sa European Policy Centre (EPC) iz Brisela. Zemlje obuhvaćene WeBER projektom su sve zemlje Zapadnog Balkana, i sam projekat zasnovan je na obrazloženju da se jedino osnaživanjem lokalnih nevladinih aktera i jačanjem participativne demokratije na nacionalnom i lokalnom nivou može održati isti pritisak na vlade da nakon pristupanja EU nastave sa sprovođenjem, često bolnog i neugodnog, procesa reforme javne uprave².

U novembru 2016. uspostavljena je regionalna WeBER platforma – prva regionalna OCD, konsultativna platforma o RJU na Zapadnom Balkanu. WeBER platforma služi kao mesto za dijalog zasnovan na činjenicama između OCD i vlada. Okuplja 22 OCD sa Zapadnog Balkana; CEP ima vodeću ulogu u nacionalnom konzorcijumu u Srbiji, uključujući i Evropski pokret u Srbiji, Beogradsku otvorenu školu i Građanske inicijative kao članove³. Nacionalni konzorcijum u svakoj zemlji uspostavlja Nacionalnu radna grupa (NRG) za RJU, koja predstavlja drugi nivo WeBER platforme⁴.

---

¹ SIGMA – Support for Improvement in Governance and Management

² O WeBER projektu: <http://www.par-monitor.org/pages/about-weber>.

³ WeBER platforma zvanično uspostavljena: <http://www.par-monitor.org/posts/weber-platform-officially-established>.

⁴ Struktura WeBER platforme: <http://www.par-monitor.org/pages/structure>

PARMonitor na čijem se razvoju radi u okviru WeBER projekta, kao i PAR Monitor metodologija⁵, predstavljaju osnov za dijalog u okviru WeBER platforme. Metodologija obezbeđuje sve neophodne resurse za nezavisno praćenje RJU od strane civilnog društva u zemljama ZB, kroz nacionalne i regionalne PAR Monitor izveštaje. Metodologija pažljivo prati Principe javne uprave koje je razvila SIGMA. Zasnovana je na odabranim SIGMA principima koji su najprikladniji za monitoring od strane civilnog društva, kao i razvoju vlastitih kvantitativnih i kvalitativnih indikatora za merenje. Pozitivne reakcije na nacrt PAR Monitor metodologije produkt su povremenih konsultacija sa predstavnicima SIGMA-e, koje su održavane u toku 2016. godine, paralelno sa procesom razvoja Metodologije. Proces razvoja Metodologije je sada u fazi finalizacije. Takođe, Savet za regionalnu saradnju (RCC) i njegovi predstavnici uključeni su u diskusiju vezanu za nacrt Metodologije, sa idejom da se u budućnosti postigne sinergija sa Balkanskim Barometrom, alatom za praćenje napretka u realizaciji strategije RCC „Jugoistočna Evropa 2020“⁶. Ostali nacionalni, regionalni i međunarodni akteri projekta su konsultovani, uključeni i upoznati sa WeBER-om, pa je projekat veoma priznat i cenjen među ključnim akterima do danas⁷.

U okviru ovog projekta CEP je takođe održao seminar o SIGMA Principima javne uprave sa 27 predstavnika organizacija civilnog društva iz Srbije, uspostavljajući saradnju i kanale komunikacije sa OCD iz Srbije za predstojeće aktivnosti u okviru WeBER-a. Seminari na istu temu slede u svakoj zemlji Zapadnog Balkana⁸.

Sveukupno posmatrano, angažman u promovisanju WeBER-a od početka projekta povećao je domašaj i uticaj CEP-a u oblasti praćenja RJU i kao i celokupnoj oblasti dobre vladavine, kako na nacionalnom, tako i na regionalnom nivou. Multi-medijalne prezentacije razvijene u okviru WeBER-a sa ciljem upoznavanja šire, ne-stručne javnosti sa procesom RJU na Zapadnom Balkanu i ulogom EU, imale su vrlo pozitivne reakcije SIGMA i DG NEAR-a, što je rezultovalo vidljivošću ovih multi-medijalnih proizvoda na SIGMA internet prezentaciji⁹.

---

⁵ Više o PAR Monitor-u: <http://www.par-monitor.org/pages/principles-of-public-administration>

⁶ <http://www.rcc.int/seeds/>

⁷ Predstavnici WeBER projekta učestvovali su na 3 sastanka sa predstavnicima DG NEAR-a; doprineli regionalnoj konferenciji „Role of Civil Society in Public Administration Reform – EU Standards and Practice“ organizovanoj u junu 2016. u Prištini; prisustvovali Godišnjoj „ReSPA“ konferenciji u novembru 2016., na kojoj je učesnicima konferencije predstavljena WeBER platforma.

⁸ Radionica za predstavnike civilnog društva u Srbiji o Principima javne uprave: <http://www.sigmaweb.org/events/principles-public-administration-civil-society-serbia.htm>.

⁹ CEP je proizveo tri od šest multi-medijalnih prezentacija koje su dostupne na sledećem linku: https://www.youtube.com/channel/UCh-d_kHzoU3h--n-i8BYOBw.

Partnerstvo za dobru vladavinu

U 2016. počela je implementacija dvogodišnjeg projekta "Partnerstvom do dobre JAVne uprave"¹⁰ uz podršku Agencije Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj (USAID). Opšti cilj je projekta je da obezbedi participativnije i doprinese kreiranju i sprovođenju politike u oblasti reforme javne uprave fokusirajući se na građane, sa naglaskom na kvalitet javnih usluga u oblastima obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite i usluga koje pruža Ministarstvo unutrašnjih poslova – izdavanje ličnih dokumenata. Ovo je prvi veliki projekat CEP-a (u saradnji sa Evropskim pokretom u Srbiji) koji se u velikoj meri usredsređuje na kvalitet javnih usluga koje pružaju organi uprave, a rezultat je strateškog pristupa za proširenje područja programske oblasti Dobre vladavine na teme koje se odnose na javne usluge.

CEP, kao koordinator istraživačke komponente projekta, preuzeo je vodeću ulogu u razvoju istraživačke metodologije, prikupljanju podataka i analizi procesa i praksi kroz koje su razvijene tri ciljne politike pružanja usluga. Istraživanje je, dodatno poboljšalo analitičke kapacitete CEP istraživačkog tima, imajući u vidu da je učešće CEP-a u dizajnu upitnika za ispitivanje zadovoljstva građana javnim uslugama bilo u skladu sa drugim aktivnostima CEP-a usmerenim na unapređenje internih kapaciteta za kvalitativno istraživanje. U tom pogledu, istraživački tim uključen u projekat, imao je priliku da blisko saraduje sa partnerom na projektu (društveno preduzeće Pro Pozitiv) koje se fokusira na implementaciju novih tehnologija i tehnika u oblasti tržišnog i istraživanja javnog menjenja, pri čemu će CEP nastaviti da učestvuje u obradi podataka zajedno sa sprovođenjem kvalitativnog istraživanja o kreiranju politika u izabranim oblastima politike. Dalji rezultati rada na projektu se očekuju u toku 2017.

Saradnja sa OECD/SIGMA

Tokom 2016. godine, CEP je saradivao sa SIGMA-om na nekoliko inicijativa u cilju poboljšanja dizajna, praćenja i implementacije RJU. Kao rezultat dosadašnjeg iskustva u programskoj oblasti Dobra vladavina, SIGMA je prepoznala CEP kao lokalnog partnera u Srbiji sa visokokvalitetnom stručnošću u oblastima RJU, obuhvaćnim SIGMA Principima javne uprave: strateški okvir RJU, izrada i koordinacija politika, javna služba i upravljanje kadrovima, odgovornost, pružanje usluga, upravljanje javnim finansijama.¹¹ Očekuje se da će se saradnja sa SIGMA-om nastaviti i intezivirati u narednim godinama.

Pored saradnje u okviru WeBER projekta, CEP je bio aktivan u 2016. godini, u pružanju pomoći SIGMA-i u više navrata, uključujući pomoć u: pripremi i sprovođenju praćenja i procene stanja RJU u Srbiji; unapređenju okvira učinka pokazatelja za praćenje sprovođenja RJU; sprovođenju analize

---

¹⁰ Više informacija o projektu dostupno na: <http://cep.org.rs/en/projects/partnership-for-public-administration-reform-and-public-services-in-serbia-partnerships/>.

¹¹ SIGMA Principi javne uprave: : <http://www.sigmaweb.org/publications/principles-public-administration.htm>.

nedostataka u administrativnim podacima i preporuci rešenja; analizi i proračunu vrednosti indikatora za merenje napretka u oblastima RJU.

Dodatno, u 2016. godini CEP je započeo rad na sveobuhvatnoj studiji o stanju upravljačke odgovornosti u državnoj upravi koju je pokrenula SIGMA, prvoj detaljnoj analizi na ovu temu u Srbiji do danas. Očekuje se da će biti završena u 2017. godini i da će je koristiti SIGMA u cilju daljeg zagovaranja za poboljšanje sveobuhvatnog okvira odgovornosti rukovodilaca u državnoj upravi. Kada se radi o ovoj istraživačkoj studiji, CEP se bavi i kalitativnim i kvantitativnom istraživanjem prakse i percepcija menadžerske odgovornosti u različitim oblastima – organizacija Sistema uprave u Srbiji, izrada i koordinacija politika, upravljanje ljudskim resursima, upravljanje javnim finansijama i javnenabavke. Očekuje se da će ova aktivnost biti odskočna daska za dalje istraživačke i zagovaračke poduhvate.

Fond za dobru upravu (GGF)

U okviru GGF-a¹², isporučena su četiri projekta koja potpadaju pod ovu programsku oblast, dok su tri projekta počela sa implementacijom 2016. godine. Ovi projekti su uglavnom podržali reformu javne uprave u Srbiji (osnivanje nacionalne akademije za državnu upravu, unapređenje e-uprave, implementaciju Zakona o opštem upravnom postupku i uspostavljanje administracije orjentisane na građane, upravljanje ljudskim resursima u javnoj upravi zasnovano na zaslugama i poboljšanje učešća građana i organizacija civilnog društva u zakonodavnom postupku). Pored toga, jedan projekat imao je za cilj jačanje kapaciteta sudija za sprovođenje Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku.

Partnerstvo za otvorenu upravu (OGP) – Mehanizam za nezavisno izveštavanje

Kao nacionalna istraživačka organizacija koja deluje kao mehanizam za nezavisno izveštavanje (IRM) pod okriljem Partnerstva za otvorenu upravu (OGP), CEP-ovi istraživači su sarađivali sa kancelarijom Partnerstva za otvorenu upravu u Vašingtonu, SAD, radi finalizacije završnog izveštaja za Srbiju za period 2014–2016. Tokom ovog perioda, naši istraživači su radili na analiziranju novih saznanja u vezi otvorenosti javne uprave u svojim obavezama, odgovorili na komentare i upite zainteresovanih strana u javnom i civilnom sektoru, kao i nastavili sa praćenjem razvoja novog Akcionog plana OGP za period 2016–2018. Štaviše, u vezi sa inicijativom OGP, CEP-ov istraživački tim je učestvovao na radionicama i diskusijama na Globalnom samitu Partnerstva za otvorene upravu u Parizu. OGP je multilateralna inicijativa sa sedištem u Vašingtonu, SAD, koja promoviše transparentnost, osnaživanje građana zanjihovo učešće u kreiranju politika i promovisanju javne odgovornosti kroz upotrebu novih tehnologija. Cilj IRM-a je da prati stvaranje i implementaciju dvogodišnjeg nacionalnog Akcionog plana OGP i omogući konstruktivan dijalog između javnog i civilnog sektora.

---

¹² Više informacija o ovom programu pogledajte u odeljku „Horizontalni projekti i programi“.

Ostale publikacije i inicijative za zagovaranje

Regionalne inicijative u okviru Think for Europe Network (TEN)

U 2016. godini, CEP je implementirao CEPS WeB projekat¹³, čiji je cilj bio osnivanje Centra izvrsnosti za kreiranje politike na Zapadnom Balkanu, u sklopu institucionalnog okvira koji pruža Think for Europe Network (TEN). U okviru CEPS WeB inicijative, zajedno sa partnerskim organizacijama iz TEN mreže, CEP je počeo da se snažno zalaže za korišćenje istraživanja kao osnove za donošenje politika i odluka u regionu Zapadnog Balkana, obezbeđivanjem na činjenicama zasnovanim i visoko kvalitetnim doprinosima za unapređenje postojećih procesa javnih politika. Projekat je finansiran kroz Regionalni program za promociju istraživanja (RRPP).

Objavljeni CEPS WeB pozicioni dokument predstavlja argumente koji ističu potrebu za efikasnijim angažovanjem civilnog društva kako bi vršilo efektan nadzor nad reformama u kreiranju politika, kao i za preuzimanjem konstruktivnije uloge u procesima kreiranja politika, kako bi ih učinilo transparentnim i zasnovanim na činjenicama. Objavljenom dokumentu se može pristupiti [ovde](#).

Publikacije

Studije i siže

Tema otvorenih podataka u javnoj upravi izazvala je izuzetno interesovanje među think tank organizacijama i akterima civilnog društva. CEP je prepoznao važnost dostupnosti slobodnih, pouzdanih i visoko kvalitetnih podataka radi poboljšanja istraživačkih i analitičkih veština u organizacijama civilnog društva, kako bi bile osposobljene da predlažu održivija rešenja i preporuke za bolje prakse u oblasti kreiranja javnih politika. Studija je dostupna [ovde](#).

Siže o urođjavanju javnih politika u Srbiji govori o važnosti da novi Zakon o planskom sistemu sadrži odredbu koja će eksplicitno predvideti obavezu državnih institucija da sprovode rodnu analizu efekata javnih politika, i nudi veoma konkretne preporuke donosiocima odluka. Osim što je relevantan za područje programa Dobre vladavine, ovaj siže je tematski i deo prožimajućih oblasti relevantnih za sve programske oblasti rada CEP-a. Dokumentu se može pristupiti [ovde](#).

CEP pogled i CEP predstavlja

U 2016. CEP je nastavio aktivno da promoviše i objavljuje CEP pogled, kratke analitičke proizvode o različitim temama, kao i CEP predstavlja, kojima našim čitaocima prezentujemo izveštaje, analize i druge relevantne odabrane publikacije. Ovi proizvodi politike su relativno nedavno razvijeni i koriste se kada je potrebno osvrnuti se na aktuelna dešavanja važna unutar i van programskih oblasti CEPa.

U 2016. godini, CEP je analizirao rezultate procene Evropske komisije o usklađenosti i napretku u procesu pristupanja Srbije EU, u svetlu promene rasporeda izveštavanja. Sledeći izveštaj se očekuje na proleće 2018. godine obzirom na nameru Komisije da uskladi svoje postupke sa rasporedom

---

¹³ CEPS WeB: <http://ten.europeanpolicy.org/ceps-web/>

Ekonomskih programa reformi (ERP) za zemlje kandidate. U objavljenom CEP-ovom pogledu, analizirali smo novine u metodologiji izveštavanja EK i obezbedili komentare na nalaze najnovijeg izveštaja za Srbiju za 2016. Ovom izdanju CEP pogleda se može pristupiti [ovde](#).

Dodatno, u istom izveštaju Srbije za 2016. Srbija je dobila pozitivnu ocenu u oblasti RJU, s obzirom na to da je ova oblast obeležena postignutim napretkom. U posebnom izdanju CEP pogleda, analizirali smo procenu rezultata Srbije u oblasti reforme javne uprave, jer detaljnije čitanje izveštaja otkriva određene nedostatke sistema, posebno u vezi sa depolitizacijom i profesionalizacijom javne uprave, implementacije, praćenja i evaluacije. Ovom izdanju CEP pogleda može se pristupiti [ovde](#).

U prvom izdanju CEP predstavlja za 2016. godinu predstavili smo nalaze nedavno objavljenog specijalnog izveštaja Evropskog revozorskog suda o uticaju pretspristupne pomoći EU na osnaživanje administrativnih kapaciteta zemalja Zapadnog Balkana. Opšti zaključak izveštaja je da je pretpristupna pomoć pozitivno doprinela osnaživanju administrativnih kapaciteta zemalja korisnica, i da se podrška vladavini prava i reformi javne uprave kroz IPA projekte pokazala delimično održivom. Ovom izdanju CEP predstavlja se može pristupiti [ovde](#).

Programska oblast 2 “Unutrašnje tržište i konkurentnost”

Sledeće aktivnosti koje su realizovane u 2015. godini u drugoj programskoj oblasti “Unutrašnje tržište i konkurentnost”, kao što je regionalni program u oblasti zaštite potrošača koji se odnosi na pružanje opštinskih usluga u Jugoistočnoj Evropi i istraživanje politike konkurencije koje je iznedrilo studiju „Politika konkurencije u Srbiji – U čemu je problem?”¹⁴, neke od najznačajnijih, aktivnosti u 2016. godini su bile više fokusirane na podršku procesu integracije u EU u pregovaračkim poglavljima vezanim za ekonomiju i tržišnu regulativu.

U okviru programa GGF, u periodu januar-maj 2016. godine realizovan je projekat podrške za pripremu poslovnog sektora Srbije za promenljivi trgovinski režim. Ovaj projekat je pružio tehničku podršku Ministarstvu trgovine, turizma i telekomunikacija i Ministarstvu privrede i sastojao se od dve komponente: (i) podrške prilagođavanju poslovne zajednice Srbije novim trgovinskim aranžmanima koji će se uvesti kroz proces pristupanja Srbije EU i (ii) poboljšanje konkurentnosti privrede kroz nove usluge za srpske izvoznike. Neki od najvažnijih rezultata koji su dostavljeni su priprema analize izmena trgovinske politike zbog pristupanja Srbije EU, sa posebnim fokusom na pet proizvodnih sektora, uključujući makroekonomsku analizu troškova i koristi za pridruživanje jedinstvenom tržištu EU, GAP analizu pruženih usluga izvozno orjentisanim malim i srednjim preduzećima, izrada praktičnih priručnika za postojeće i buduće izvoznike “Kako izvoziti na tržište...” za tržište EU/EFTA i

---

¹⁴ Dostupna na: <http://cep.org.rs/en/publications/competition-policy-in-serbia-what-is-the-problem-2/>.

CEFTA, kao i procene za preduslove za upostavljanje platforme e-trgovine za prodaju usluga i proizvoda malih i srednjih preduzeća. Pored studija i materijala, razvijeni su i održani prilagođeni treninziza srpske firme. Ove aktivnosti su bile usko povezane za okvire pregovaračkih poglavlja 20 – Preduzeća i industrijska politika i 30 – Ekonomski odnosi sa inostranstvom.

Drugi projekat koji je implementiran u 2016. godini pod okvirom GGF-a, bio je podrška Nacionalnom konventu o Evropskoj uniji (NKEU) – platforma civilnog društva za praćenje i dijalog sa vladom u pregovorima o pristupanju EU, u njihovim aktivnostima povezanim sa poglavljem 1-Sloboda kretanja robe, 3-Poslovno nastanjivanje i sloboda pružanja usluga, 10-Informaciono društvo i mediji, 20-Industrijska politika i preduzetništvo, 28-Zaštita potrošača i zdravlja, 30-Ekonomski odnosi sa inostranstvom. CEP je obezbedio stručnu podršku kroz brojne aktivnosti usmerene na poboljšanje kapaciteta organizacija civilnog društva da učestvuju u platformi NKEU, u okviru tematskih radnih grupa za pojedina poglavlja. Neke od aktivnosti koje su isporučene bile su obuke za predstavnike civilnog društva o opštim odredbama poglavlja 1 i fazama procesa pregovora u ovoj oblasti, za razvoj njihovih analitičkih kapaciteta za praćenje učinka industrijske politike (poglavljje 20) na uloge organizacija potrošača i preduzeća u implementaciji pravne tekovine koja se odnosi na plasman bezbednih proizvoda na tržištu i veze između poglavlja 28 i poglavlja 1, kao i sadržaj poglavlja 30 i očekivan proces u pregovorima u ovom poglavljju.

U okviru NKEU, CEP ima značajnu ulogu kao jedan od suosnivača ove OCD platforme (trenutno više od 700 nacionalnih i lokalnih nevladinih organizacija su članice NKEU) i kao koordinator-organizacija za NKEU radne grupe za poglavljje 1-Sloboda kretanja robe, i za poglavljje 28-Zaštita potrošača i zdravlja. U tom svojstvu, CEP je organizovao sastanke ovih radnih grupa i druge aktivnosti vezane za praćenje pregovaračkog procesa u ovim poglavljima. Format i struktura NKEU radnih grupa omogućavaju diskusiju između vladinih organa koji su nadležni za određena poglavlja ili aktivnosti koje su obuhvaćene okvirom poglavlja (Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija, Ministarstvo ekonomije, Ministrastvo trgovine, itd.) i aktivnu ulogu učesnica OCD kroz sugestije, komentare ili analitičke materijale. Najvažnije zaključke i preporuke u vezi sa trenutnim stanjem u ovim poglavljima CEP je obezbedio za godišnju Knjigu preporuka NKEU, objavljenoj u aprilu 2016. godine. Ovaj format se takođe koristi kao forum za direktne konsultacije sa predstavnicima EU kako bi se dali komentari i doprinosi u vezi sa ekonomskim kriterijumima, za godišnji izveštaj Evropske komisije (april 2016.).

Pored koordinacije rada dve NKEU radne grupe, CEP-ovi eksperti su učestvovali i aktivno doprineli radu ostalih radnih grupa, kao što je ona o poglavljju 3-Poslovno nastanjivanje i sloboda pružanja usluga i poglavljju 20-Preduzetništvo i industrijska politika.

Programska oblast 3 "Regionalna politika, energetika i životna sredina"

Tokom 2016. godine CEP je učestvovao u realizaciji dva projekta koji potpadaju pod ovu programsku oblast i započeo je sa implementacijom jednog institucionalnog granta.

CEP je učestvovao u realizaciji projekta: „Banatska platforma-Učešće lokalnih zajednica u procesu pristupanja Srbije EU“ (01.05.2015.-30.04.2016.) tokom kojeg je uspostavljena i dodatno ojačana Banatska platforma u cilju da služi kao mreža srednjeg nivoa između lokalnih zajednica u Banatu i nacionalnih institucija (javne uprave i NKEU) sa fokusom na pregovaračka poglavlja 11, 12 i 27. Vodeća organizacija ovog projekta je Ekološki centar Stanište, a projekat je finansiran od strane Fondacije za otvoreno društvo (OSF) u Srbiji. CEP je značajno doprineo u realizaciji ovih aktivnosti kroz učešće u pisanju dokumenta javne politike koji se odnosi na: područja zaštićene prirode i proces pristupanja EU; održavanje radionica za predstavnike opština, lokalnih OCD i drugih udruženja (npr. udruženja poljoprivrednika) u Banatu u vezi sa procesom pristupanja EU, uloga OCD u ovom procesu, pregovaračkom poglavlju 27 (Životna sredina), zaštiti prirode i mreže EU NATURA 2000 i IPARD-u II; i učešće u razvoju TV emisije i multimedijalne prezentacije.

U oktobru 2016. godine, podrška Banatskoj platformi nastavljena je kao deo novog projekta koji finansira OSF. U okviru ovog novog projekta, CEP učestvuje u realizaciji niza radionica u Banatu, kao i u daljem približavanju tema kojima se je bavio prethodni projekat o Banatskoj platformi, uključujući pregovaračko poglavlje 27. Štaviše, novi i dokument o srpskoj poljoprivrednoj politici i izazovima koji se odnose na pregovaračko poglavlje 11 (Poljoprivreda i ruralni razvoj) je u fazi razvoja.

U oktobru 2016. godine CEP je započeo sa realizacijom institucionalnog granta u okviru programa CSOnnect koji se sprovodi od strane Regionalnog centra za životnu sredinu (REC) i uz finansijsku podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA). Preko CSOnnect institucionalnog granta CEP i partnerske organizacije (Ekološki centar Stanište, Ekološki pokret Odžaka, Lokalni ekološki centar iz Smedereva i Poslovni i ekonomski centar) doprinose poboljšanju učešća civilnog društva u procesu pristupanja u vezi sa pregovaračkim poglavljem 27. Ovo će se postići kroz jačanje kapaciteta civilnog društva (kroz obuke/seminare, istraživanjem o finansiranju životne sredine, proizvodnjom i distribucijom medijskih materijala, itd.). Sprovođenje nekih od ovih aktivnosti je već počelo (ekološko obrazovanje u školama, prikupljanje podataka za istraživanje, obuke o veštinama komunikacije).¹⁵

Pored navedenih projekata i institucionalnog granta CSOnnect, CEP-ovi predstavnici su dali doprinos za izradu izveštaja o napretku Srbije za 2016. godinu i učestvovali su u raznim javnim skupovima na

---

¹⁵ Više o CSOnnect grantu dostupno je na: <http://cep.org.rs/projects/institucionalni-grant-csonnect-programa-podrske-civilnom-drustvu-u-oblasti-zivotne-sredine/>.

temu zaštite životne sredine i energije kako u Srbiji (Beograd, Smederevo) tako i u regionu (Budimpešta, Zagreb).

Aktivnosti koje potpadaju pod treću programsku oblast pozitivno su uticale kako na CEP tako i na zainteresovane strane i ciljne grupe sa kojima je CEP saradivao. Radionice i okrugli stolovi na kojima su CEP-ovi predstavnici održali predavanja, poboljšali su znanje i razumevanje među različitim zainteresovanim stranama (državni službenici, lokalne organizacije civilnog društva, itd.) o procesu pristupanja EU i ulozi lokalnih zajednica. Dokument javne politike o zaštiti prirode i razvoj novog dokumenta o poljoprivrednoj politici doprineli su dubljem razumevanju politika životne sredine EU i izazova sa kojima se Srbija suočava u procesu pristupanja kada se radi o ovim temama. Sveukupno posmatrano, sve navedene aktivnosti su doprinele razvoju CEP-ove mreže kontakata, na nacionalnom i lokalnom nivou, uspostavljanjem novih kontakata i jačanjem postojećih.

Programska oblast 4 "Europe&us"

U 2016. godini, najmlađa CEP-ova programska oblast „Europe&us“ nastavlja da raste i povećava svoj udeo u ukupnom obimu CEP-ovog posla. Sa dva tekuća projekta, nekoliko projektnih predloga u planu i brojnih inicijativa planiranih za 2017. godinu, ova programska oblast obećava dalje širenje u tekućoj godini. Očekivani rast će CEP učiniti još poznatijim i prepoznatljivijim think tank-om u temama u kojima razvoji na nivou EU imaju direktan uticaj na Srbiju i njene građane.

Prethodna godina je bila izuzetno napeta u EU i šire i kao takva generisala je izobilje tema vredne pažnje programske oblasti Europe&us. U 2016. godini CEP-ovi istraživači su pokušali da blagovremeno prokomentarišu i analiziraju važne događaje i fenomene, čime se održavao proaktivan stav i prisustvo CEP-a u političkim debatama EU-Srbija.

U tom pogledu objavljeno je sedam CEP pogleda, na temu slovačkog i malteškog predsedavanja, Bregzit-a, ambicija zemalja Visegrada, slučaj Apple, analiza izveštaja Evropske komisije (EK) i analiza nalaza EK u oblasti reforme javne uprave.¹⁶ Srpski i inostrani mediji su izveštavali o CEP pogledima, dok su se njihove skraćene verzije pojavile u dnevnim novinama "Danas". Pored toga, pažljivo su ispraćeni od strane stručne javnosti, utemeljeno na brojnim interakcijama na CEP-ovim Facebook i Twitter nalozima. Osim toga, CEP pogledi su pronašli svoje mesto u Think Tank pregledu Saveta EU.¹⁷ Svaki CEP pogled je pratilo saopštenje za javnost objavljeno na stranicama agencije BETA i Euroactiv. Na osnovu dosadašnjih rezultata ovih proizvoda, može se tvrditi da su značajno uticali na poziciju CEP-a i njegovu ulogu kao nezavisni, stručni izvor informacija i analiza vezanih za pitanja EU i Srbije. Treba napomenuti da kada je u pitanju izrada CEP pogleda, CEP posvećuje svoje resurse na *pro bono* principu, koji se smatra zdravom investicijom u cilju jačanja svoje pozicije u javnim debatama.

---

¹⁶ <http://cep.org.rs/en/publication-category/cep-insight/>.

¹⁷ http://www.consilium.europa.eu/uploadedFiles/Blogs/Library-Blog/Posts/TTR_2016_38.pdf

CEP događaji su doneli još jednu važnu i komplementarnu dimenziju razvoja oblasti Europe&us. Sva tri CEP-ova događaja su stekla važnu medijsku pažnju i doseg. U junu 2016. godine CEP je, zajedno sa European Policy Centre (EPC) iz Brisela, održao diskusiju na visokom nivou o ulozi država članica u procesu proširenja. Glavni panelisti su bili, između ostalih: Tanja Mišćević, šefica pregovaračkog tima za pristupanje Srbije EU, Dejan Jović, profesor Fakulteta političkih nauka u Zagrebu i bivši savetnik predsednika Republike Hrvatske, Corina Stratulat, viša politički analitičar u EPC-ju i Nebojša Lazarević, direktor CEP-a. Ovaj događaj je bio prilika da se srpska stručna javnost upozna sa izuzetno važnim uticajem koje zemlje članice EU imaju na proces pristupanja i da diskutuje o uticaju nerešenih bilateralnih pitanja o politici proširenja i zemljama kandidatima.

Ovaj događaj je ujedno bio i povod za promovisanje partnerstva uspostavljenog sa EPC-jem iz Brisela.

U oktobru 2016. godine, CEP je organizovao niz javnih debata zajedno sa Beogradskim modelom Evropske unije, udruženjem studenata koje organizuje svake godine u Beogradu najveću takmičarsku, igru simulacija EU. Pod zajedničkim nazivom "Evropa u krizi: Misliti unapred" dva panela su raspravljala o pitanjima Bregzit-a, prilivu izbeglica, usponu ekstremnih političkih partija, pretnji terorizma i budućnosti politike proširenja EU. Događaju je prisustvovalo više od 300 studenata, koji su imali priliku da postavljaju pitanja uvaženom panelu i da učestvuju u diskusijama. Panelisti su između ostalih, bili i: Ambasadorica Republike Slovačke u Srbiji, Dagmar Repčėková, Tanja Mišćević, menadžer Svetske banke za Srbiju Tony Verheijen, Generalni Sekretar Bruegel-a Matt Dann, itd.

U decembru 2016. godine, CEP je u saradnji sa EU info centrom organizovao raspravu o prioritetima i dostignućima slovačkog predsedništva i predstojećem malteškom predsedavanju Savetom EU. Diskusiji su prisustvovali Nj.E. Michael Davenport, Šef delegacije EU u Srbiji, ambasadorica Republike Slovačke Dagmar Repčėková, Fabian Psaila iz Stalnog predstavništva Malte u Briselu i Tanja Mišćević. Skupu su prisustvovali članovi diplomatskog kora u Srbiji, predstavnici OCD, državni zvaničnici i studenti.

U 2016. godini programska oblast Europe&us porasla je u polgedu broja istraživača sa punim radnim vremenom. U okviru granta koji finansira Fondacija za otvoreno društvo (OSF) u okviru programa podrške mladim profesionalcima (TTF YPP), CEP je angažovao saradnika koji sprovodi istraživanje na temu diplomatskih i lobističkih kapaciteta Srbije prema institucijama EU. Tim za komunikaciju, koji se sastoji od višeg komunikacijskog saradnika i komunikacijskog asistenta, je angažovan u prethodnoj godini, sa ciljem da pomogne CEP-ovom timu da se pozicionira u javnim debatama. Njihov doprinos je najistaknutiji u programskoj oblasti Europe&us s obzirom na to da je CEP-ovo pojavljivanje u medijima bilo u vezi sa učestalim pitanjima pokrivenih ovom programskom oblašću.

U okviru TEN mreže, CEP je dobio regionalni projekat koji za cilj ima da proceni efikasnost mehanizama EU za merenje napretka država kandidata (benchmarking). Projekat je finansiran od strane Evropskog fonda za Balkan i njegova realizacija je započela 01.01.2017. Od januara 2017. godine, CEP je započeo projekat u okviru gore pomenutog programa TTF YPP o proceni diplomatskih i lobističkih kapaciteta srpske administracije prema Briselu. Rezultati ovih projekata

imaju za cilj povećanje CEP-ove relevantnosti i prepoznavanja u programskoj oblasti Europe&us i time privlačenje dodatne zainteresovanosti donatora i stručne javnosti.

CEP je nastavio da aktivno i konstruktivno učestvuje u okviru NKEU. Osim koordinacije dve radne grupe (opisane napred u drugoj programskoj oblasti) istraživači CEP-a su aktivno učestvovali u radnim grupama za poglavlje 23, koji se odnose na vladavinu zakona i pravosuđe i 24, koje se odnosi na bezbednosna pitanja. Ova dva pregovaračka poglavlja imaju poseban status u procesu pristupanja (pregovori o pristupanju mogu biti obustavljeni u slučaju da nema napretka u oblastima koja pokrivaju ova dva poglavlja) te je CEP posebno zainteresovan da iznese svoja pitanja od interesa i da konstruktivno učestvuje na sastancima radnih grupa.

Očekuje se da će dostignuća i uticaj u 2016. godini doneti višestruke efekte u 2017. godini, u kojoj CEP namerava da dodatno osnaži najmlađu programsku oblast. Trenutno postoje dva predloga projekta čije se odobrenje očekuje u bliskoj budućnosti i jedan veliki događaj na visokom nivou koji planira da obeleži 60-tu godišnjicu Rimskog ugovora i uspostavljanje evropskih zajednica. Sa očekivanim ubrzanjem dinamike procesa pristupanja Srbije Evropskoj uniji i više poglavlja koja čekaju svoja otvaranja, CEP treba da se više angažuje u javnosti i da obezbedi stručnu analizu o temama vezanim za pridruživanje Srbije Evropskoj Uniji. U narednom periodu, CEP će jednako težiti da komentariše i analizira aktuelne teme u EU iz perspektive zemlje kandidata.. Na taj način će razvijati partnerstva sa poznatim think tank-ovima iz Brisela i evropskih prestonica. Na taj način CEP namerava da postane prepoznatljiv izvan krugova Srbije i Zapadnog Balkana i zagovara svoju misiju prema evropskoj javnosti.

Horizontalni projekti i programi

U ovom odeljku, predstavljeni su projekti i programi koji su implementirani 2016. godine, ali su bili horizontalni i obuhvatali su sve progrmske oblasti CEP-a . U 2016. godini, dva od takvih projekata su u fazi realizacije: Grant za organizacioni razvoj i Fond za dobro upravljanje (GGF).

Grant za organizacioni razvoj

U 2016. godini, CEP je koristio podršku OSF Think tank fonda kroz Grant za organizacioni razvoj (Organisational Development Grant – ODG). U junu 2016. godine, CEP-ov prvi organizacioni grant uspešno je završen nakon dve godine realizacije. Ovaj grant je značajno poboljšao interne kapacitete CEP-a u tri oblasti: i) kvalitet istraživanja; ii) komunikacije i zagovaranje; iii) interno upravljanje i menadžment.

U decembru 2016. godine, otpočeta je realizacija novog dvogodišnjeg organizacionog granta. Ovaj grant će pomoći CEP-u da dodatno ojača kvalitet svog istraživanja i svojih istraživačkih proizvoda, svoje komunikacije i zagovaračke kapacitete i interno upravljanje i menadžment.

Fond za dobru upravu (Good Governance Programme – GGF)

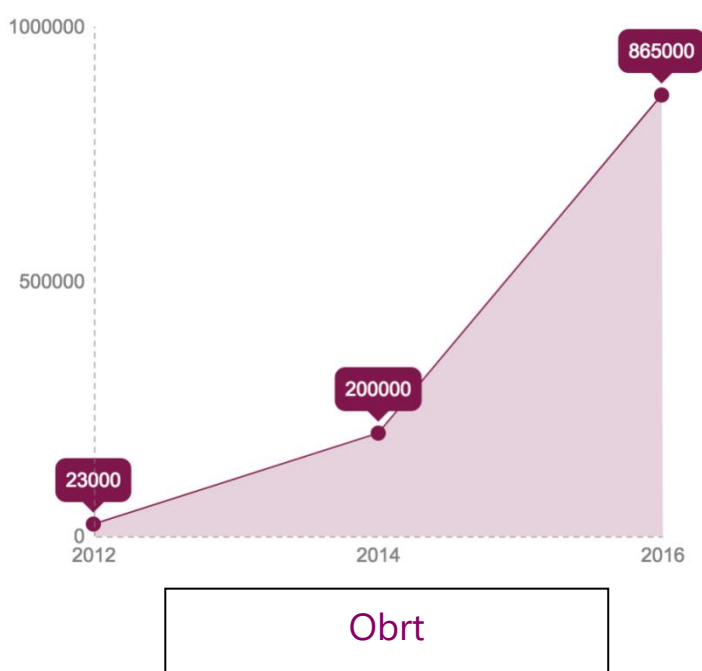
Fond za dobru upravu (GGF) je inicijativa Vlade Ujedinjenog Kraljevstva za pružanje podrške u sprovođenju neophodnih reformi u Bosni i Hercegovini, Gruziji, Moldaviji, Srbiji i Ukrajini. GGF čine tri mehanizma isporuke, od kojih je jedan mehanizam za tehničku pomoć. Ovaj mehanizam je namenjen podršci reformama u dve prioritetne oblasti - dobra uprava i ekonomski razvoj, u okviru kojih će naročita pažnja biti posvećena sledećim podoblastima: borba protiv korupcije, unapređenje poslovnog okruženja, reforma pravosuđa, reforma ključnih sektora (npr. bankarskog sektora i sektora energetike), jačanje vladavine prava i podrška nezavisnosti medija. Cilj Fonda je veća politička i ekonomska stabilnost, uz istovremeno smanjenje siromaštva i povećanje privrednog rasta. Mehanizmom za tehničku pomoć u Srbiji upravlja firma PricewaterhouseCoopers (PwC) iz UK, zajedno sa PwC iz Srbije i Centrom za evropske politike, u bliskoj saradnji sa Britanskom ambasadom u Srbiji.

CEP-ovi eksperti učestvuju u radu Jedinice za upravljanje programom (Programme Management Unit – PMU). PMU je zadužen za procenu projektnih ideja za brzu i fleksibilnu tehničku podršku srpskim javnim institucijama, razvoju projekata u saradnji sa ambasadom Velike Britanije, angažovanje stručnjaka za rad na specifičnim projektima i praćenje implementacije odobrenih projekata.

U okviru GGF-a, CEP je realizovao devet projekata koji potpadaju pod prvu i drugu programsku oblast, a koji su već opisani u tekstu iznad.

Finansijski podaci

U 2016. CEP-ov godišnji obrt iznosio je EUR 865.000,00 što predstavlja značajan rast u poređenju sa prethodnim godinama - obrt je porastao za oko 300% u 2016. godini u poređenju sa 2015. godinom.

Finansijski izvori za rad CEP-a u 2016. su bili sledeći:

- ✓ Evropska Unija kroz program Podrška civilnom društvu i medijima;
- ✓ Ambasada Kraljevine Holandije kroz regionalni Program vladavine prava;
- ✓ Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA) preko CSOnnect-a;
- ✓ Vlada Ujedinjenog Kraljevstva preko Fonda za dobro upravljanje (GGF);
- ✓ Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID);
- ✓ Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (SDC) preko Regionalnog programa za promociju istraživanja (RRPP) i kroz Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva;
- ✓ Nemačka agencija za međunarodnu saradnju (GIZ);
- ✓ Fondacija za otvoreno društvo kroz Think Tank fond (TTF);
- ✓ OECD kroz program SIGMA;
- ✓ Partnerstvo za otvorenu upravu (za nezavisan mehanizam za izveštavanje).